

se jevila jako nejvýraznější exploatační jáma č. 501. Právě z ní pochází nejvíce archeologického materiálu. V souboru je zastoupena především keramika, kterou je možné dle tvarů nádob a výzdoby zařadit rámcově do období středního eneolitu. Kromě zvířecích kostí byl nalezen rovněž celý kostěný sekero-mlat (obr. 2) a soubor štípané a broušené kamenné industrie. Osamělá skupina archeologických objektů v rámci jinak negativní plochy působí poněkud zvláště. Ani v blízkém okolí zatím nejsou známy stopy podobně datovaného pravěkého sídliště. Nálezy tak doplňují nepřilíhající intenzivní strukturu eneolitického osídlení na území města Brna.

Literatura

Neuvedeno.

Obr. 2. Brno – Horní Heršpice. Kostěný sekero-mlat ze středního eneolitu. Foto I. Čižmář.

Fig. 2. Brno – Horní Heršpice. Bone battle-axe from the Middle Eneolithic period. Photo by I. Čižmář.

Summary

Rescue excavation in Bohunická Street (Horní Heršpice cadastral area, Brno-City District) yielded ten subsurface features, including one exploitation pit containing a large amount of pottery dated to the Middle Eneolithic (Fig. 2).

Ivan Čižmář

Brno (k. ú. Nový Lískovec, okr. Brno-město)

Ul. Zoubkova, parc. č. 962/1.

Epilengyel. Sídliště. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -601561,482, -1161587,71

V září 2023 byl v Brně – Novém Lískovci dokumentován zahloubený objekt pravěkého stáří. Nález byl učiněn na úpatí Kamenného vrchu, ve stěně výkopu pro vodovod v ulici Zoubkova, blízko křižovatky s ulicí Zavřená. Na základě keramického materiálu vyzvednutého z výplně této blíže neinterpretovatelné sídlištní jámy je možno objekt datovat do epilengyelské kultury. V dané oblasti se jedná o první nález indikující přítomnost dosud neznámé lokality. Známé osídlení lengyelské a jordanovské kultury je vzdáleno 700 m jižním směrem v prostoru ulice Oblá, Campus Square a univerzitního kampusu (Geislerová 1980; Geislerová, Parma eds. 2013, 212–213, 219–220; Tichý 1972; Vitula 1993).

Literatura

- Geislerová, K. 1980:** Záchraný výzkum na neolitickém sídlišti u Nového Lískovce (okr. Brno). *Přehled výzkumů 1978*, 9–10.
- Geislerová, K., Parma, D. 2013:** *Výzkumy – Ausgrabungen 2005–2010*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.
- Tichý, R. 1972:** Neolitické osídlení u Brna-Lískovce (okr. Brno). *Přehled výzkumů 1971*, 34–35.
- Vitula, P. 1993:** Záchraný výzkum neolitických, eneolitických a halštatských objektů na katastrech Starého a Nového Lískovce (okr. Brno-město). *Přehled výzkumů 1989*, 112–113.

Summary

In 2023, a rescue excavation conducted in connection with the water supply reconstruction in Zubkova Street (Nový Lískovec cadastral area, Brno-City District) revealed one feature of the Epilengyel culture.

Jiří Zubařík

Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)

„Na Slatinsku“, Stránská skála III.

Kultura zvoncovitých pohárů. Exploatačně-dílenský areál. Plošný odkryv. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1871400N, 16.6811100E

V roce 2023 pokračovala exkavace severní poloviny objektu 12/20 (obr. 3) v poloze Stránská skála III (SS III), jehož jižní část byla zkoumána v roce 2021 (Bartík et al. 2022). Rozdělení do dvou výzkumných sezón bylo zapříčiněno velkou časovou náročností, kterou vyžaduje kompletní proplavování exkavované výplně. Z hlediska identifikovaného podloží byla převládající část jámy zahloubena do spraše z období posledního ledovcového maxima (LGM), avšak báze objektu již protнула souvrství pleistocenních púd a poškozila vrstvy s nálezy kamenných artefaktů z počátku mladého paleolitu (viz oddíl Paleolit).

Důležitým úkolem výzkumu objektu 12/20 bylo ověření datace zájmové zahloubené struktury, jelikož materiál ze sondáže umožňoval pouze rámcové zařazení do eneolitu, s příkloněním se k jeho časné až starší fázi, to však pouze na základě tehdejších poznatků o dokladech osídlení určené polohy (cf. Bartík et al. 2019). Tento předpoklad byl výzkumem vyvrácen. Díky nálezům typické keramiky a specifickému charakteru kamenné industrie můžeme objekt 12/20 datovat do období kultury zvoncovitých pohárů (KZP). Doklady o působení KZP na lokalitě doposud pocházely jen z polohy SS IV, kde byl v roce 2016 prozkoumán objekt podobné velikosti (Bartík et al. 2018). Toto nové zjištění zásadně mění pohled na aktuální stav poznání a nutí nás k zamyšlení nad dosavadní interpretací pozdně eneolitických lidských aktivit na Stránské skále. Objev nálezově bohatého objektu z období KZP v poloze SS III rozbíjí původní koncept prostorově izolovaných aktivit v okolí jedné obytné jednotky pouze v poloze SS IV (Kopacz ed. 2019). Výsledky nového výzkumu naznačují, že pozdně eneolitické osídlení Stránské skály dosahovalo mnohem větších rozměrů, než bylo původně předpokládáno.

Za zásadní poznatek můžeme považovat také rozdíl v kvalitě zpracovávané suroviny. Zatímco v poloze SS IV bylo doloženo intenzivní štípaní místních nekvalitních rohoveců ze spodních vápenců (varietá C), objekt 12/20 v poloze SS III obsahoval i nebývale vysoké množství dokladů zpracování kvalitních jemnozrnných variet rohovce typu Stránská skála ze svrchních